Doc.RNDr.Vladimír Skalický,CSc.,
KATEDRA BOTANIKY PŘÍRODOVĚDECKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY
128 01 PRAHA 2, Benátská 2

ARCHIV

Český ústav ochrany přírody
Došlo 13. IV. 1992
302/92
Vyřizuje: Pivrnková

Český ústav ochrany přírody,
pracoviště Plzeň,
Dominikánská 4,
300 00 Plzeň.

Č. J.

V PRAZE DNE 7.IV.1992.

VĚC: Posudek.

Byl jsem požádán pracovníky okres.aktivu ochrany přírody v Domažlicích a v Horšovském Týně, abych se vyjádřil k již prováděným zásahům změn funkce pozemků na vrchu s kostelíkem sv.Vavřince u Štítar, zejména k jeho J a V svahům.

Tuto lokalitu znám z průzkumu provedeného r.1976. Nebyla zahrnuta do seznamu zvláště chráněných území podle zákona č.40/58 Sb.o ochraně přírody, aby nebyla zbytečně zdvojována ochrana podle zákona na ochranu památek.Vrch je starým hradištěm a rovněž kostelík sv.Vavřince i s celým vrchem až po úpatí je chráněn podle informací zákonem na ochranu památek. Je to však významná lokalita i přírodovědecky,zejména vegetačně. Dlouholeté odlesnění od prehistorických dob a tisícileté využívání ekosystému jako pastvina zachovávalo 2 hlavní skupiny společenstev: subxerofilní trávníky svazu Bromion erecti a křovinná společenstva svazu Prunion spinosae. Představuje izolované mezné rozšíření tohoto společenstva inklinujího k svazu Koelerio-Phleion phleoidis vysunuté do chladnějších a vlhčích poloh směrem k Českému lesu. Lokalita je zahrnuta do floristického materiálu k výzkumu Horšovotýnska a Tachovska (Sborn.Západočes.Muz.Plzeň-Přír.35:1-95,1980),údaje jsou v něm však uspořádány po druzích rostlin. Proto zde podávám soupis druhů obou ekosystémů,které jsou významné i z hlediska ochrany genofondu teplomilných rostlin a živočichů.

1.Bromion erecti: Koeleria pyramidata, K.macrantha, Festuca rupicola, Phleum phleoides,Poa angustifolia,Carex spicata,C.caryophyllea,C_{IV} Ononis repens, C_{IV} Trifolium striatum, !Inula conyza, !Falcaria vulgaris, ! Malva alcea, !Anchusa officinalis, !Cynoglossum officinale,!Onopordon acanthium, !Berteroa incana, !Artemisia absinthium, !Cardaria draba, Fragaria viridis,Myosotis hispida,Cirsium acaule,Medicago falcata,

TELEFON
29 79 41 - 9

TZ 4-45 - 7535 86

Verbascum lychnitis,Sanguisorba minor,Geranium columbinum,Centaurea scabiosa,Ajuga genevensis, Cerastium semidecandrum, Taraxacum laevigatum, Euphorbia cyparissias,E.esula subsp.esula,Viola hirta, Agrimonia eupatoria subsp.eupatoria,Scleranthus perennis,Arenaria serpyllifolia,Hieracium umbellatum, Valerianella olitoria aj.

2.Křoviny svazu Prunion spinosae tu tvoří v květnu blíže neurčitelné růže a hlohy, Prunus spinosa,Berberis vulgaris,Euonymus europaea, z bylin zmiňuji jen západní migroelement Chaerophyllum aureum.

V tomto seznamu jsou druhy červeného seznamu označeny příslušnou kategorií před latinským jménem,typické druhy hradištní dokumentující činnost člověka při extenzívním pastevectví jsou označeny před jménem vykřičníkem (jsou většinou ustupující konkurečně silnějším druhům mezofilnějším).Většina uvedených druhů ukazujá bohatou diverzitu význačných druhů svazu Bromion erecti jako v nejteplejších polohách Plzeňska,zde jsou regionálně tím významnější.Z keřů je zde výjimečný (krajově velmi vzácný!) hojný výskyt dřišťálu.

Podle nového zákona na ochranu přírody lze lokalitu prohlásit jako regionální biocentrum ekologické stability (§ 3_{1-2}) a významný krajinný prvek (§ $4_{2,3}$) se zákonnou ochranou.Péče o udržení je zákonnou povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků z titulu veřejného zájmu,i kdyby území nebylo chráněno podle zákona o historických památkách. Lze je využívat jen tak,aby nebyla narušena jeho stabilizační funkce.Taxativně již ze zákona jsou zde vyloučeny neschválené pozemkové úpravy a změny kultur pozemků (zde např.zorání části plochy). Podle § 80-82 již došlo k porušení zákona s pokutou do 50 000,-Kčs, u právnické osoby do 1 000 000,-Kčs. Navíc jsou podle červeného seznamu ohrožených rostlinných společenstev (Bromion erecti má 13 asociací,z nichž 10 je ohroženo a 1 asociace kriticky!!),inklinace ještě k ohroženějšímu svazu Koelerio-Phleoin phleoidis a navíc porušení zákona o památkách přitěžující okolnosti.Nový zákon již schválila ČNR před několika měsíci a nabývá platnosti dnem uveřejnění.

Závěrem doporučuji, aby zde byl proveden přírodovědecký průzkum, příp.alespoň geobotanický,aby byl stanoven ochranářský management (pokud se tak již nestalo),event.aby lokalita byla doporučena k zvláštní ochraně spojením významu hodnoty přírodovědecké s památkářskou (navíc významný krajinný prvek)a krajinářskou.

Skalický

Doc.Dr.V.Skalický,CSc.